

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 30 april 2019

Samenvatting

Samenvatting

De inspectie heeft op 28 februari 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op voorschool El Kadisia. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal) achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2019 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland in beeld brengen. Ook onderzoeken we in de groepen 1 en 2 van basisscholen de kwaliteit van de vroegschoolse educatie voor kleuters met een risico op een (taal)achterstand. We noemen dit onderzoek de meting kwaliteit voor- en vroegschoolse educatie 2019. Dit kinderdagverblijf maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op het kinderdagverblijf en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

We zien dat de pedagogisch medewerkers rekening houden met wat de peuters nodig hebben. De pedagogisch medewerkers werken met een programma waarmee zij de ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. De pedagogisch medewerkers gebruiken veel taal zodat de peuters nieuwe (Nederlandse) woorden leren.

De pedagogisch medewerkers houden bij hoe het met een peuter gaat. Ze zorgen ervoor dat peuters extra aandacht en hulp krijgen als ze iets moeilijk vinden. De pedagogisch medewerkers spelen mee in de hoeken en geven de peuters aandacht in kleine groepjes. De sfeer in de groep vinden we prettig. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier met de peuters om.

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe het met hun peuter gaat. In overleg met de ouders dragen zij deze informatie, voordat de peuter vier jaar wordt, over aan de leraar van groep 1 van de basisschool.

Kinderopvangorganisatie: Stichting Impuls

LRK-nummer: 612937069

Totaal aantal doelgroeppeuters:

De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op het kinderdagverblijf en dat hun kind er met plezier naar toe gaat.

De leiding van het kinderdagverblijf kijkt in hoeverre de peuters zich voldoende hebben ontwikkeld voor ze naar groep 1 van de basisschool gaan. Ook volgen de pedagogisch medewerkers verschillende scholingen om steeds beter te worden in hun werk.

Wat kan beter?

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook punten die beter kunnen.

De pedagogisch medewerkers houden te weinig rekening met de verschillen tussen de peuters. Ook kan de overdracht aan de basisschool en de samenwerking met de school beter.

De leiding van het kinderdagverblijf brengt niet in beeld of de peuters zich voldoende ontwikkelen voor ze naar groep 1 van de basisschool gaan.

De leiding van het kinderdagverblijf kan gerichter aandacht besteden aan het verbeteren van de kwaliteit door te kijken wat er op afzonderlijke locaties nodig is.

De leiding van het kinderdagverblijf informeert de gemeente maar beperkt over wat er minder of niet goed gaat in de voorschoolse educatie.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het kwaliteitsonderzoek	5
2.	Hoofdconclusie en vervolg	7
3.	Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie	8
4.	Reactie van de houder	13

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op El Kadisia.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP4 (Extra) ondersteuning	
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, ontwikkelingsconsulent en locatiemanager/wijkmanager. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager en de ontwikkelingsconsulent van de kinderopvangorganisatie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderings, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

.....

Waarderings zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

K Kan beter

V Voldoende

G Goed

.....

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op El Kadisia.

Context

El Kadisia is een voorschool van Stichting Impuls die met meerdere voorschoolgroepen, een kinderdagverblijf en een buitenschoolse opvang een gebouw deelt met basisschool El Kadisia in Amsterdam West. De voorschool beschikt over een buitenspeelplaats en maakt tevens gebruik van het naastgelegen Speleon.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft in oktober 2018 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op El Kadisia.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling	•		
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP6 Samenwerking		•	

OP1. Aanbod

De standaard aanbod waarderen we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers van de voorschool gebruiken een vee-methode. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen en de sociaal-emotionele ontwikkeling. We constateren dat de pedagogisch medewerkers doelgericht werken aan de uitvoering van het aanbod om de peuters voor te bereiden op de start in groep 1 van de basisschool.

Bovendien zijn er voldoende spel- en leermaterialen aanwezig voor de peuters. Een mooie toevoeging is dat de peuters gebruik kunnen maken van het naastgelegen Speleon, waar zij in een uitdagende omgeving spelen, leren en ontdekken.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. Dit betreft de gerichte aandacht voor de motorische ontwikkeling van peuters. De voorschool heeft niet de beschikking over een ruime buitenspeelruimte en bovendien niet over een speelzaal of gymzaal. De pedagogisch medewerkers proberen dit te ondervangen door aandacht te besteden aan dans.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarderen we als kan beter.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Ze proberen bovendien na te gaan waar de ontwikkeling van een peuter stagneert en wat mogelijke verklaringen zijn. Indien nodig, kunnen ze hiervoor de hulp inroepen van de ontwikkelingsconsulent van Impuls of de intern begeleider van de school.

De pedagogisch medewerkers bespreken de bevindingen op vaste momenten in het jaar met ouders.

Naast deze positieve punten zien we mogelijkheden voor verbetering. De voorschool gebruikt de observatiegegevens nog niet in een cyclisch proces van doelen stellen, passende educatie bieden aan peuters, evalueren en weer bijstellen van doelen en het educatieve aanbod. De afstemming op de behoeften van individuele peuters en groepjes peuters kan daarom beter. Een mogelijke verklaring is dat de pedagogisch medewerkers zich onvoldoende toegerust voelen in het observeren en goed analyseren van deze gegevens. Daarnaast volgt de voorschool niet welke peuters in welke mate de aangeboden woorden en begrippen aan het eind van een thema beheersen.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

Tijdens het onderzoek hebben we het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd. De standaard pedagogisch-educatief handelen waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat waarin de regels en routines duidelijk zijn. Zij structureren het aanbod zo dat de peuter het zich eigen kan maken. Dit doen zij met geschikte opdrachten, heldere uitleg, vrij spel en vooral begeleid spel. Dit zorgt ervoor dat de peuters actief en betrokken zijn. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat de peuters activiteiten bijwonen die voor hen bedoeld zijn en betrekken alle peuters hierbij.

Zij gebruiken bij de instructies en opdrachten passende werkvormen. Bovendien stimuleren de pedagogisch medewerkers peuters tot interactie, zowel interactie tussen de pedagogisch medewerker en de peuters als interactie tussen peuters onderling. Tot slot geven de pedagogisch medewerkers de peuters inhoudelijk feedback op hun speel- en leerproces.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. De pedagogisch medewerkers werken nog niet opbrengstgericht en stellen dan ook geen individuele doelen voor peuters die aansluiten op de zone van naaste ontwikkeling. Dit hangt nauw samen met de eerder geconstateerde verbetermogelijkheid in de observaties. Door hier meer aandacht aan te schenken, kunnen zij de spelbegeleiding en hoeveelheid tijd meer afstemmen op de behoeften van groepjes en individuele peuters.

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarden we als voldoende.

De leiding van de voorschool en de pedagogisch medewerkers werken samen met de basisscholen door, bij de overdracht, informatie over de doelgroeppeuters uit te wisselen.

De voorschool en basisschool gebruiken hetzelfde vve-programma waardoor de overgang soepel verloopt. Een mooie toevoeging is de 'combifunctie' waarbij de pedagogisch medewerkers ook in de kleuterklassen meedraaien op de groepen. Er zijn afspraken over de wijze waarop ze de gegevens van de peuters aanleveren aan de basisschool. Voor de peuters is sprake van een 'warme overdracht'.

De voorschool en de basisschool zorgen bovendien voor een doorgaande leerlijn van voor- naar vroegschoolse educatie. Er is een doorgaande lijn in het aanbod en de zorg en begeleiding. De voorschool ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen en zij stemt haar ouderbeleid daar op af. De pedagogisch medewerkers betrekken ouders op verschillende manieren bij de ontwikkeling van hun peuter en stimuleren hen om thuis activiteiten te doen, bijvoorbeeld voorlezen. Zij informeren ouders voldoende over het thema, middels themabrieven en apps of email. Daarbij geven ze ook aan welke woorden, liedjes en activiteiten aan bod gaan komen, zodat ouders hier thuis op in kunnen spelen.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. Hoewel de samenwerking goed is georganiseerd, blijkt er in de uitwerking nog verbetering mogelijk. Zo zijn de pedagogisch medewerkers regelmatig aanwezig bij de briefing op school, maar is dit niet altijd van toegevoegde waarde. Ook is de combifunctie inhoudelijk nog niet zo uitgewerkt dat pedagogisch medewerkers en leraren optimaal van elkaar kunnen leren. Tenslotte verdient de uitvoering van de Vreedzame School hernieuwde aandacht.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten	●		

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard ontwikkelingsresultaten waarderen we als kan beter.

De leiding en de pedagogisch medewerkers stellen in hun pedagogisch beleidsplan dat zij opbrengstegericht werken. Dit is echter nog niet voldoende uitgewerkt waardoor de locatie geen doelen stelt. Door op de verschillende ontwikkelingsgebieden passende doelen te stellen bij de kenmerken van de kindpopulatie, kan de voorschool beter bepalen of de (doelgroep)peuters zonder of met een beperkte achterstand naar groep 1 van de basisschool gaan.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

 Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		●	
KA2 Kwaliteitscultuur		●	
KA3 Verantwoording en dialoog		●	

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard kwaliteitszorg waarden we als voldoende.

De houder van de voorschool heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan samen met de voorschool beschreven wat ze met de voorschoolse educatie willen bereiken. Daarnaast worden ouders bevraagd op hun tevredenheid.

Wat beter kan, is het formuleren van ambitieuze doelen en op basis van een cyclisch werkend systeem van kwaliteitszorg alle doelstellingen uit het (pedagogisch) beleidsplan evalueren. Ook beschikt de locatie over een hbo-geschoolde pedagogisch medewerker en verzorgt deze onder andere het opstellen van een jaarwerkplan en een analyse van de ouderpopulatie. Een volgende stap hierbij kan zijn het verbinden van conclusies hieraan voor het aanbod, de ouderbetrokkenheid of de benodigde scholing op de locatie.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarden we als voldoende.

De leiding en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan een verbetering van hun professionaliteit. Zo volgen zij verschillende scholingen om hun kennis en vaardigheden te versterken. Zo is er een basisscholing, een scholing Piramide en een scholing Vreedzame School. De pedagogisch medewerkers geven aan behoefte te hebben aan een verdiepende scholing voor het goed observeren van de peuters en het analyseren van deze gegevens.

Het beleid van de voorschool om haar visie op de wijze van voorschoolse educatie te realiseren is breed gedragen. Daarnaast is er een grote bereidheid bij de pedagogisch medewerkers om de voorschoolse educatie te verbeteren. Bovendien constateren we dat de voorschool werkt vanuit een transparante en integere cultuur en dat er sprake is van een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarden we tenslotte eveneens als voldoende.

De leiding van de voorschool verantwoordt zich (via de houder) in beperkte mate aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal maanden dat peuters vve hebben gehad. Over de kwaliteit en de resultaten die zij hiermee bereiken, verantwoordt zij zich niet. De gemeente vraagt echter ook niet om deze informatie.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

OP2: zicht op ontwikkeling

Wat betreft het cyclisch proces van doelen stellen, passende educatie, evalueren en bijstellen:

Wij zijn bezig met een nieuwe werkwijze die wij passend vinden bij het werken met deze zeer jonge doelgroep. Dit leidt er toe dat de doelen die we stellen ook daadwerkelijk betekenis hebben voor het aanbod in de praktijk. Gegevens in KIIK over de ontwikkeling van kinderen worden gebruikt voor het kiezen van de doelen en het samenstellen van het aanbod.

Evaluatie van de gestelde doelen leidt eventueel weer tot een aangepast aanbod en zo vormt het een cyclisch geheel.

OR 1: ontwikkelingsresultaten

We kijken steeds waar de volgende stap in de ontwikkeling van een kind zit en daar stemmen we ons aanbod op dát specifieke kind op af. Bovendien analyseren we de groepsrapporten van de registraties uit KIIK en daar trekken we conclusies uit. Bij de ze registratie van KIIK kunnen de pedagogisch medewerkers zien wat het tempo is waarmee een kind zich ontwikkelt op de diverse ontwikkelingslijnen.

KA: Kwaliteitszorg en Ambitie

Gezien de uiteenlopende startniveaus van kinderen en het grillige ontwikkelingsverloop van jonge kinderen, zien wij niet het belang van het formuleren van algemene doelstellingen.

Wij zijn ons er van bewust dat kinderen zich in hun eigen tempo ontwikkelen en het is onze visie dat we daarbij zo goed mogelijk aansluiten om zodoende het kind te helpen bij een optimale ontwikkeling gegeven zijn niveau en ontwikkelingsmogelijkheden. Dit staat beschreven in ons algemeen pedagogisch beleid.

Verantwoording en dialoog

De Gemeente Amsterdam heeft de bewuste keus gemaakt om geen resultaat-afspraken te maken met betrekking tot de voorschoolse educatie. Door de inspectie worden we nauwgezet gevolgd op het gebied van kwaliteit en wet- en regelgeving.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

